

FECSKE CSABA

Csapda

Tíz deka felvágottat vásárolt a kisboltban. Tavaszi felvágottat, az volt a kedvence, korábban turistát vagy téli szalámit reggelizett. A disznósajt gusztusát gyerekkorából hozta, maguk is készítettek sajtot, amikor disznót vágtak, és minden évben vágtak. Régi szép idők, amikor szalonnát, kolbászt, sonkát és tepertőt nem a boltban kellett venni.

A kisbolt valóban kicsi volt, két vásárlónál nem fért el benne több. Aki belépett, egyből a pultnak ütközött, érezhette az eladó leheletét, megtudhatta, mikor evett fokhagymás pirítóst, bár nem állt szándékában tudni ezt; tele van nem kívánt tudással, semmire se jó ismeretekkel az ember feje. A törzsvendégek jobbára inni jártak ide, itt gurították le a reggeli felest, ami, ahogy az egyiküktől hallotta egyszer, alanyi jogon jár nekik. Nyilván a sör is, amit utána bocsátanak magukba üdvözült tekintettel. Láttott egyszer egy férfit, aki úgy ivott meg egy üveg sört, hogy közben egyet se nyelt, az ízlelőbimbókat kizárta az élvezetből.

A gyomor csak befogadja, amit beletöltenek, de nem képes élvezni, akkor meg miért issza a sört vajon. A madarak isznak így, gondolta. Ő is nagyon szereti a sört, sose felejtí azt a frissen csapolt korsó sört, amit a sz-i kocsmában ivott fiatal korában. Júliusi kánikulában apjával egy diófarönköt fuvaroztak haza a szőlőből egy nyikorgó taligán. Nagyon megizazadt, a veríték szemébe és szájába csurgott, nyelve szájpaddlásához tapadt. A patakot ki tudta volna inni, olyan szomjúság fogta el. Már tenyerének a korsó hűvös érintése is jólesett, az aranyszínű ital látványa a hófehér habbal egyenesen elbűvölte. A Szahara homokja nyelheti el ilyen mohón a vizet, mint ő akkor a sört, amely a vérévé vált. Olyan jólesett neki, hogy még megivott utána egy pohárral, a pohár után egy pikolóval, de azok sajnos már nem ízlettek annyira, már nem volt olyan szomjas, élvezeti kvóciense jócskán lecsökkent. – „Lehet tizenöt deka?” – A kérdés kijelentő mondatnak tűnt. A férfi bólintott. Nem volt most kedve szavakhoz, de a bólintástól belenyilallt a fejébe. Ha tizenöt dekát kértem volna, biztosan tízet adott volna, gondolta. Legközelebb így teszek. Bosszankodott, olyasmin, amin azelőtt soha; megértő, szelíd ember volt, balek, aki-

nek az orra előtt fogy el az áru, akinek akkor nyeli el kártyáját a bankautomata, amikor egy fityingje sincs.

A fiatal eladólány kerek arca úgy fénylett, mint a zsíros serpenyő. Nagy sárga pattanásai láttán elképzelte, ahogy előkigyózik belőlük a genny. Undorodva hátrált ki fejfájásával és tizenöt deka felvágottjával a helyiségből. Az erős rugó kitepte kezéből az ajtót, amely hangos csattanással vágódott be mögötte. A fémes csattanástól összerezzent, önkéntelenül visszanezett, de csak a hűlt helyét meg a boltajtó maszatos üvegét látta, amint a felhők közül kipréselődő nap elkezdte kaparászni, mintha a piszkot akar-ná eltüntetni róla.

A szemközti sörözőből ugrott be a boltba, a sörözőből, ahol napi vendég volt egy idő óta, csöndes, mindenkivel barátkozó törzsvendég. Elbeszélgetett öreg cimboráival, szívesen töltötte velük az időt, amely, ha egyedül volt, olyan nehezen bírt vánszorogni, úgy megnyúlt minden perc, mint a rétestészta.

Nyálkás novemberi délelőtt volt. A fákról nyakába csöpögött a víz. Csupaszra vetkőztetett, komor fák. Majd tavasztól lesznek hársfák, juharfák. Most csak fák. Mementók. Köd volt, egy varjú nyikorgott a villanyoszlopon. Szél karmolt bele az arcába, könnyet csalva szemébe. Zörgő falevelek futkorásztak előtte, úgy érezte, mintha gúnyolódának rajta, hogy nem éri őket utol. Egy fekete korcs kutya állt meg előtte, és mereven nézett rá. Hát ez vajon miben törí a fejét, ha meg akar-ná harapni, én lenyomom a botot a torkán, istenbizonny. Mérge-s lett, teljesen feltúrázta magát, sebességet váltott a pulzusa, de a kutya elkotródott, mintha kiolvasta volna a férfi fenyegető gondolatait. Szerencsétlen, ő is egyedül lehet. Kivert kutyák vagyunk, gondolta a férfi, és sajnálni kezdte az ebet. Azt fontolgatta, hogy visszamegy a sörözőbe, de lebeszélte magát erről. Majd délután. A mai adagomat már letudtam, különben sincsenek ott ilyenkor a cimborák, csak a bögyös Ági bosszankodik a pult mögött, fejmosást kapott a főnökétől a késés miatt. Kétségtelen, jó alvókája van, sokszor elkésik, a törzsvendégek már ott toporognak az ajtó előtt nyitáskor. Nem teljesen megbízható munkaerő, viszont tud angolul, de ez a főnökét hidegen hagyja, más szembetűnőbb tulajdonságai jobban érdeklik. Ma még nem tudni, heves érdeklődése meghozza-e gyümölcsét. Tudni nem, de sejteni lehet az eredményt. A valószínűségszámítás elvei alapján.

Ahogy belépett az előszobába, orrba vágta a szag. Az itt-ott felpúposodó, színét veszített tapéta láttán arra gondolt, ideje volna már a lakást felújítani, amit évről évre halogatott, ilyen-olyan valós vagy üstökénél fogva előrancia-gált okok miatt. Az elmúlt néhány hónapban sokat romlott a fizi-

kai állapota, s a depresszió jelei is mutatkoztak. A neurológus, fiatal kedves nő olyan gyógyszert talált felírni neki, amitől elveszítette az egyensúlyérzékét, napokig nem tudott kimozdulni a szobából, ez csak rontott a helyzetén. Hiányzott a mozgás meg a söröző a cimborákkal, még Pali soha véget nem érő unalmas zsolozsmázása is.

Megborzongott, ahogy belegondolt a felfordulásba, amivel a felújítás jár. Régebben a feleségével ketten festettek, tapétáztak, de mióta féloldali bénult lett, a munka egyedül a feleségére maradt, aki végül maga is megbetegedett, ápolásra szorult, nem lehetett számítani rá. Mint kutya a vizet, lerázta magáról a felújítás gondolatát. De azért továbbra is ott maradt a fejében, betokosodva.

Gyorsan becsukta az ablakot. Ezt is meg kéne tisztítani, gondolta, beköpték a legyek, por ülepedett meg rajta. A függöny, arról jobb nem is beszélni. A felesége mosta ki utoljára, van annak már két éve is, hogy erre képes volt. Az utcán alig volt mozgás, és ez roppant idegesítette. A kutyák sem ugattak, kihaltak tűnt a környék. Még az öregotthon házörzője se hangoskodott, pedig órákig szokott nyüszíteni. Most néma volt, talán elaludt, vagy megmérgezték. Nemrégiben több kutyát is megmérgezték a környéken.

Azt hitte, a szag kintről jön. De nem. Továbbra is érezte azt az ismeretlen eredetű, undorító szagot, ahhoz hasonlót, amelyet az oszló dög áraszt magából, amelyet gyerekkorában érzett, amikor bátyjával kutyája hulláját a döggútba dobták. Máig bánja, hogy Szultánt nem a kertjükben temették el. Ám a lakásban legföljebb döglött légy fordulhat elő. Vagy ki tudja, gondolta fásultan, amilyen fatalista vagyok, velem bármi megtörténhet, még az is, hogy valaki dögöt csempésszen a lakásba. És felvillant előtte a Keresztapa című film egyik képe, a véres lófej.

Nyomasztó álom után rosszkedvűen ébredt. Az álom azonosíthatatlan alakjai még mindig ott nyüzsögtek a fejében. Tarkóján egy ér erősen lüktetett, vékony szálú, ritkás haja csapzottan tapadt koponyájára. A temetkezési vállalat képe jelent meg előtte: koporsók, urnák, koszorúk, úgy nézett ki a helyiség, mint egy felfordult, kibelezett temető. Nem csodálkozott volna, ha hirtelen egy csontváz lép eléje. Egyszerű, fekete urnát választott, idegenkedve vette kezébe. Az ügyintéző, középkorú, sovány nő, bőre viaszszínű, mintha maga is most lépett volna ki egy koporsóból. Hangja szálkás, szinte behatolt az ember bőre alá, igyekezett kedves lenni, de igyekezete inkább bántó volt, mint megnyugtató. Megbeszélték, mikor kell menni a proszektúrára a holttestért, és mikorra kell ott lenni a hamvoknak a templomban, ahol a szertartás lesz. Olyan megalázó volt

holttestnek, hamvakkal tudni a feleségét, aki hiányával kezdett nyomasztoán jelen lenni. Már bántotta, hogy nem nézte meg, amikor meghalt, élőként akarok emlékezni rá, mondta a főnővérnek, aki méregzöld nejlonzsákban átadta a holmijait. A kék hálóinget, amit úgy szeretett, a fehér papucsot, amibe már hónapok óta nem bújtatta bele a lábát, az összekaristolts szemüveget, amely mögül értetlenül bámulta ezt az összezavardott világot. Nyugtalanág fogta el, ahogy a temetésre gondolt, mint előtte álló nagy feladatra. Hogy fogom átvészalni, tudok-e majd úgy viselkedni, ahogy egy temetésen illik, visszafogottan, férfiasan, időben ott lesz-e az urna a hamvakkal a szertartás kezdetére?

A lakásban csönd volt, világvégi bakterház elhagyatottsága. Csak a csöpögő csap, meg a hűtő tompa zaját lehetett hallani. Meg ahogy a csörgőóra iparkodott tiktakolva láthatatlan célja felé az éjjeliszekrényen, amely váratlanul csörögni kezdett. Megijedt. Idegen kezek beavatkozásának vélte, jóllehet nem volt babonás, nem hitt a csodákban, a paranormális jelenségekben. Eszébe jutott, hogy n-i barátaitól egy könyvet kapott ajándékba postán, átlapozom, gondolta, de hosszas keresgélés után sem találta. Nem ízlése szerint való könyv volt, de most mindenáron kézbe akarta venni. Csakazértis. Ajándékkönyvnek ne nézd a betűjét, próbált szellemeskedni, hogy felülkerekedjék ingerültségén.

Az az érzése volt, mióta belépett a lakásba, hogy valaki van odabent. És ez az érzése csak erősödött. Hangokra vadászott, leskelődő, sunyító hangokra. Minden helyiségben felkapcsolta a villanyt, még a vécében is. Az ajtókat, a bejárati ajtó kivételével, amit – akkor persze még nem tudhatta – rosszul tett, sarkig tárta. A ruhásszekrényt is kinyitotta, minden kis zugba benézett. Sehól semmi. Csak a naftalin szaga a barátságatlan sötétben. Gyerekkorában csinált ilyesmit, amikor félt a mumustól. Idegesítette, hogy semmi olyat nem talál, ami baljós érzeteit igazolná, nyilván az ellenkezője se vigasztalta volna meg. De legalább tisztán látott volna, amire most nem nagyon lett volna képes. Most csak erre, a szorongásra futotta erejéből, jobban mondva gyengeségéből. Váratlanul egy légy pottyant a lába elé, sokáig kalimpált cérnadarabkákra emlékeztető lábával. Nem merte eltaposni. Ez is érthetetlen volt. Mintha valaki üzenni akart volna ilyen módon. Megpróbálta elfoglalni magát valamivel, de még a frissen vásárolt újságot se volt kedve átlapozni. Gondolta, legurít egy üveg sört, nyelve szájpaddlásához tapadt, mintha csirizbe mártotta volna. Ám sör nem volt a hűtőben. Sőt egyáltalán semmi sem volt! Csak a hiába keresett ajándékkönyv, amit szórakozottságában, önkéntelenül tehetett ide, amit lapozgatni már esze ágában se volt, mint valami undorító férget

dobta az asztalra. Hiába meresztgette a szemét, a hűtő üres volt. Füle zúgni kezdett. Teljesen összezavarodott. Bambán bámult maga elé. Telefonálni akart, felhívni valamelyik barátját, ismerősét. Fölemelte a kagylót, de nem volt vonal. Többször is próbálkozott, sikertelenül, amikor észrevette, hogy a telefonzsinór elszakadt, felkunkorodó vége, mint egy kérdőjel, kérdés, amire nincs válasz. Be akarta kapcsolni a tévét, hátha talál benne valamit, ami eltereli a gondolatait. De minél jobban iparkodott, annál inkább csak szerencsétlen helyzetére tudott gondolni. Mintha egy mély gödörből próbált volna kimászni sikertelenül. Alkalmazkodnom kell a helyzethez, gondolta, igen ám, csak azzal nem volt tisztában, hogy mi a helyzet. A helyzet én magam vagyok, minden baj és probléma okozója, egyben elszenvetője, gordiuszi csomó, amit Nagy Sándor kardja se tudna kettévágni, nem még egy összezavarodott hamleti figura. Keserű nyál gyűlt össze szájában, a tehetetlenség mérge.

Alighogy tett pár lépést, amikor lépteket hallott a háta mögött a konyha felől. Kiverte a veríték, hallucinálok, vagy valóban hangokat hallani? Valós hangok, érzékcsalódás, a túlterhelt idegek csúfondáros játéka? Hátránézett, nem látott senkit, a lépések zaja is megszűnt. Csak a saját szaggatott lélegzetét hallotta. Újra elindult a szoba felé, a lépések megint hallatszottak. És egy pukkanás. Összerezzent. De csak az ásványvizes palack durrant egyet. Akkor hirtelen, nehogy közben meggondolja magát, megfordult és elindult visszafelé, hogy benézzen a konyhába, a lépések is távolodni kezdtek. Ha gyorsabban szedte a lábát, a „másik” is megszaporázta. Percekbe telt, amíg eljutott odáig, hogy reszkető kézzel benyomja a tévé kapcsológombját. Hiába. Nem volt se kép, se hang. Talán áramszünet van, gondolta, és felkapcsolta a lámpát. Az izzó villant egyet. Elsötétült. Az izzószál sercenne elszakadt. Mintha egy idegszál pattant volna el a fejében. Megszédült. A lámpabúra himbálózni kezdett. Mint az alvajáró, botorkált az ajtóhoz. Hogy elmeneküljön. Otthonról. De. A kulcs nem volt benne. A zárban.